

Asia T-264/04

WWF European Policy Programme vastaan Euroopan unionin neuvosto

Asiakirjajulkisuus – Asetus (EY) N:o 1049/2001 – Julkisen edun turvaamiseen
perustuvat poikkeukset – Oikeus tutustua asiakirjojen osiin

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto)
25.4.2007 II - 915

Tuomion tiivistelmä

1. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet – Perustelut – Perusteluvelvollisuuden laajuus*
(EY 253 artikla; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1049/2001)
2. *Euroopan yhteisöt – Toimielimet – Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin – Asetus N:o 1049/2001*
(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1049/2001 4 artikla)

3. *Euroopan yhteisöt – Toimielimet – Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin – Asetus N:o 1049/2001*
(*Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan a alakohta*)
4. *Euroopan yhteisöt – Toimielimet – Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin – Asetus N:o 1049/2001*
(*Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohta*)
5. *Euroopan yhteisöt – Toimielimet – Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin – Asetus N:o 1049/2001*
(*Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohta*)
6. *Euroopan yhteisöt – Toimielimet – Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin – Asetus N:o 1049/2001*
(*Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1049/2001*)
7. *Euroopan yhteisöt – Toimielimet – Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin – Asetus N:o 1049/2001*
(*Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1049/2001*)

1. Toimielimen on perusteltava päätöksensä, jolla evätään oikeus tutustua asiakirjaan, yhtäältä sen vuoksi, että asianosainen saisi riittävät tiedot arvioidakseen, onko päätös asianmukainen vai onko siinä mahdollisesti sellainen virhe, jonka perusteella sen pätevyys voidaan riitauttaa, ja toisaalta sen vuoksi, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia päätöksen laillisuuden. Tämän velvollisuuden laajuus riippuu kyseisen toimen luonteesta sekä siitä asiayhteydestä, jossa se on tehty.
2. Yleisön oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin muodostaa pääsäännön, ja tämän oikeuden epääminen on poikkeus tästä pääsäännöstä. Näin ollen Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklassa säädettyjä tapauksia, joissa oikeus evätään, on tulkittava ja sovellettava suppeasti, jotta pääsäännön soveltamista ei vaikeuteta. Lisäksi toimielimellä on velvollisuus tutkia jokaisen sellaisen asiakirjan osalta, johon haetaan oikeutta tutustua, voiko tämän toimielimen käytettävissä olevat tiedot huomioon ottaen asiakirjan luovuttamisesta todella aiheutua haittaa jonkin sellaisen julkisen edun osatekijän turvaamiselle, jota suojataan poikkeuksilla, joiden nojalla oikeus tutustua voidaan evätä. Jotta näitä poikkeuksia

(ks. 36 kohta)

voitaisiin soveltaa, julkisen edun vaarantumisen riskin on näin ollen oltava kohtuudella ennustettavissa eikä puhtaasti hypoteettinen.

(ks. 39 kohta)

3. Toimielimillä on laaja harkintavalta niiden arvioidessa sitä, voiko asiakirjaan tutustuminen vahingoittaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa suojattua yleistä etua, joten valvonnan, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin harjoittaa suhteessa toimielinten sellaisten päätösten laillisuuteen, joilla evätään oikeus tutustua asiakirjoihin yleistä etua koskevien pakollisten poikkeusten perusteella, on rajoitettava sen tarkistamiseen, että menettelysääntöjä ja perusteluvelvollisuutta on noudatettu, että tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että näitä tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin.

(ks. 40 kohta)

4. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdassa säädetty poikkeus on laadittu pakottavien sanamuodoin, joten toimielimet ovat velvollisia epäämään oikeuden tutustua näiden pakottavien poikkeusten alaan kuuluviin asiakirjoihin silloin, kun esitetään näyttöä olosuhteista, joista näissä poikkeuksissa on kyse. Ne eroavat siis poikkeuksista, jotka koskevat toimielinten intressiä turvata päätöksentekonsa luottamuksellisuus ja joista säädetään asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 3 kohdassa ja joiden soveltamista varten toimielimillä on harkintavalta, jonka avulla ne voivat vertailla yhtäältä intressiään turvata päätöksentekonsa luottamuksellisuus ja toisaalta kansalaisen intressiä päästä tutustumaan asiakirjoihin.

(ks. 44 kohta)

5. Jo Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohdan sanamuodosta seuraa, että toimielimellä on velvollisuus tutkia, voidaanko tiedonsaantipyynnössä tarkoitetut asiakirjat luovuttaa osittain siten, että mahdollinen epäävä päätös rajoitetaan koskemaan vain tietoja, joihin sovelletaan kyseessä olevia poikkeuksia. Toimielimen on myönnettävä tällainen oikeus tutustua

asiakirjojen osiin, jos tavoite, jonka vuoksi toimielin on evännyt oikeuden tutustua asiakirjaan, voidaan saavuttaa siinä tapauksessa, että tämä toimielin vain peittää kohdat, joiden ilmaiseminen voi vahingoittaa suojattua yleistä etua.

(ks. 50 kohta)

erään kokouksen esityslistan tietystä kohdasta, kun otetaan huomioon tämän kohdan puhtaasti tietoa välittävä luonne ja se, ettei se edellyttänyt minkäänlaista erityistä täytäntöönpanotoimenpidettä. Täten ei voida katsoa, että vedotessaan siihen, että tällaista pöytäkirjaa ei ole olemassa, neuvosto olisi loukannut asianosaisen oikeutta tutustua asiakirjoihin, sellaisena kuin tästä oikeudesta säädetään asetuksessa N:o 1049/2001.

6. Se, että toimielimet vetoavat siihen, että asiakirjoja ei ole olemassa välttyäkseen Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001 soveltamiselta, olisi sen avoimuuden edellytyksen vastaista, josta tämä asetus on saanut alkunsa. Asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden tehokas käyttäminen edellyttää, että asianomaiset toimielimet laativat ja säilyttävät niiden toimintaa koskevat asiakirjat siltä osin kuin vain on mahdollista ja tavalla, joka ei ole mielivaltaisen ja joka on ennakoitavissa.

(ks. 61–63 kohta)

7. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001 soveltamiseksi asiakirjan ja tiedon käsitteet on eroteltava toisistaan. Yleisön oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin koskee vain asiakirjoja eikä tietoja yleisemmin ymmärrettynä, eikä se merkitse toimielinten velvollisuutta vastata kaikkiin yksityisen oikeussubjektin esittämiin tietojensaantipyyntöihin.

Ei voida katsoa, että neuvosto olisi toiminut tavalla, joka on mielivaltaisen tai joka ei ollut ennakoitavissa, kun se ei laatinut pöytäkirjaa erään komiteansa

(ks. 75 ja 76 kohta)